

MEDICINSKA
FAKULTETEN

Logopedprogrammet

**Narrativ utveckling på två språk: En jämförande analys av makro- och mikrostruktur hos
arabisk-svensktalande barn**

Lujain Alaiash och Mara Jamhour

LOGM82 Vetenskapligt arbete, 30 hp, VT25

Handledare: Ketty Andersson

Innehållsförteckning

Abstract svenska	4
Abstract English.....	5
Bakgrund.....	6
Språklig förmåga.....	6
Flerspråkighet	6
Narrativ förmåga.....	9
Narrativ förmåga hos flerspråkiga barn	10
Narrativ analys	13
Arabiska	15
Metod	17
Deltagare	17
Etiska överväganden	17
Material	18
Procedur	18
Dokumentation.....	19
Transkribering.....	19
Kodning av transkriptioner	20
Interbedömarreliabilitet.....	21
Statistisk analys.....	22

Samhällsnytta.....	23
Resultat	23
Jämförelse av makro- och mikrostrukturella mått i narrativ inom respektive språk	24
Jämförelse av makro- och mikromått mellan språken	26
Korrelation mellan med ålder vid introduktion av svenska och makro- och mikrostrukturella mått.....	28
Diskussion.....	28
Resultatdiskussion.....	28
Förändring över tid av respektive språks makro- och mikrostrukturella mått.....	29
Jämförelse mellan språkens makro- och mikrostrukturella mått i narrativ mellan språken	32
Korrelation av makro- och mikrostrukturella mått med ålder vid introduktion till svenska.....	33
Metoddiskussion	35
Procedur	35
Kodning.....	36
Studiens begränsningar och förslag på framtida forskning.....	36
Referenser	41
Bilagor.....	47
Bilaga 1 - MAIN:s bedömningsmall del A, B & C.....	47

Abstract svenska

Det aktuella arbetet undersöker narrativa förmågor hos 15 flerspråkiga förskolebarn (3–5 år gamla) med arabiska som modersmål och svenska som andraspråk. Syftet är att analysera både makro- och mikrostrukturella aspekter i barns berättelser på båda språken, samt att undersöka utveckling över tid och samband med ålder vid introduktion till svenska. Datainsamlingen genomfördes vid två tillfällen med cirka sex månaders mellanrum, där barnen återberättade och berättade till standardiserade bildberättelser från MAIN (Multilingual Assessment Instrument for Narratives) på arabiska och svenska. Resultatet påvisar språkspecifika mönster i narrativ struktur, inklusive skillnader i berättelsens innehåll, grammatisk komplexitet och ordförråd. Resultaten visar också på tendenser till en positiv utveckling över tid, särskilt i svenskan, samt på samband mellan tidig svenskspråkig start och starkare narrativ prestation på svenska. Studien belyser vikten av att bedöma barns narrativa förmåga på båda deras språk för att få en rättvis och nyanserad bild, vilket har viktiga implikationer för pedagoger och logopedier som arbetar med flerspråkiga barn i förskoleåldern.

Sökord: Narrativ förmåga, flerspråkighet, förskolebarn, makro och mikrostruktur, MAIN

Abstract English

The current work investigates the narrative abilities of fifteen multilingual preschool children (aged 3–5) with Arabic as their native language and Swedish as their second language. The aim is to analyze both macro- and microstructural aspects of children's narratives in both languages, as well as to examine development over time and associations with the age of Swedish onset. Data were collected at two time points approximately six months apart, using the Multilingual Assessment Instrument for Narratives (MAIN), where children narrated and re-narrated to standardized picture-based stories in Arabic and Swedish. The analysis revealed language-specific patterns in narrative structure, including differences in content, grammatical complexity, and vocabulary. The results also show tendencies of positive development over time, particularly in Swedish and highlight associations between an earlier age of Swedish onset and stronger narrative performance in Swedish. The study emphasizes the importance of assessing children's narrative abilities in both of their languages to obtain an accurate and nuanced understanding, which has important implications for educators and speech-language pathologists working with multilingual preschoolers.

Key words: Narrative ability, multilingualism, preschool children, macro- and microstructure, MAIN

Bakgrund

Språklig förmåga

Enligt Bloom och Lahey (1978) består språklig förmåga av form, innehåll och användning. Språkets form handlar om att uppfatta språkljud och uttalet av dessa samt förmågan att uttrycka sig muntligt och skriftligt. Det handlar även om att förstå och kunna använda grammatikens olika delar korrekt. Språkets innehåll handlar bland annat om ordförråd, ordmobilisering samt att hitta likheter mellan ord. Språkets användning handlar om förmågan att i olika sociala sammanhang och i samspel med andra, kunna anpassa språket utifrån vem man pratar med, men även utifrån rådande situation. När man analyserar narrativ förmåga belyses ovanstående språkliga förmågor såsom ordförråd, läsförmåga och exekutiva förmågor. Narrativ förmåga kräver en god språklig förmåga, vilket dessutom enligt Cleave et al. (2021) är en viktig aspekt för skolframgång.

Flerspråkighet

Flerspråkighet varierar mellan individer beroende på hur ofta och i vilka sammanhang språken används, vilka färdigheter man utvecklat i respektive språk och vilken personlig betydelse eller funktion varje språk har i livet (om det används i hemmet, med vänner eller i utbildning) (Baker & Wright, 2021).

Det har länge funnits skilda åsikter om definitionen och innebörden av flerspråkighet, vilket har lett till att olika synsätt vuxit fram. Baker & Wright (2021) nämner att en teoribildning behandlar ”language ability” (språkförmåga) och en annan ”language use” (hur språket används rent funktionellt). De menar även att det är av större intresse att analysera det mer funktionella perspektivet av hur talaren använder språket i vardagen för kommunikation stället för vilken kunskapsnivå av språkförmågan talaren har.

Det finns många myter som omgärdar flerspråkighet, exempelvis att flerspråkighet förvirrar barn och att det därför är bättre att endast utsätta barnet för ett språk, vilket vanligtvis blir det språk som talas i barnets skola. Fokus behöver i stället ligga på att den språkliga kunskapen hos flerspråkiga barn är fördelad över språken som behärskas (Bialystok, 2011). En annan myt är att flerspråkiga barn börjar tala senare än enspråkiga barn. Paradis et al. (2011) har motbevisat detta och visar att flerspråkig språkutveckling följer typiska mönster. De menar att vad som ofta misstolkas som en försenad språkutveckling i själva verket handlar om att barnets språkliga kunskaper är distribuerade över språken, det vill säga att barnet kan vissa ord och strukturer på ett språk och andra på det andra språket. Om man endast bedömer ett av barnets språk blir risken högre att språkliga styrkor förbises och att barnets totala kompetens underskattas och missbedöms. De diskuterar även problematiken kring att flerspråkiga barn blir felaktigt diagnostiserade med språkstörning till följd av felaktig eller bristfällig bedömning av samtliga språk som barnet behärskar.

Ytterligare en myt är att föräldrar bör övergå till att tala skolans språk i hemmet, för att barnet lättare ska hänga med i undervisningen. Detta bygger dock på en missuppfattning om att all språklig exponering är lika värdefull oavsett talarens språkkompetens. Thordardottir (2011) argumenterar att det bästa för barnet är att exponeras för det språket som de vuxna i hemmet främst dominerar, även om det inte är samma språk som barnet exponeras för i skolan. Det viktigaste är att barnet får en bra språkmodell samt kan interagera med andra som talar samma språk.

Forskning har påvisat kognitiva fördelar vid flerspråkighet. Flerspråkiga barn tenderar att prestera bättre än enspråkiga i uppgifter som kräver kontroll av exekutiva funktioner såsom inhibering som handlar om förmågan att hejda eller kontrollera automatiska impulser, beteenden

eller tankar för att i stället kunna styra sitt agerande på ett mer målinriktat sätt.,
 uppmärksamhetsskifte och arbetsminne som är förmågan att tillfälligt lagra och bearbeta
 information för att kunna använda den i pågående uppgifter, till exempel vid problemlösning,
 språkförståelse och lärande (Bialystok, 2009; Bialystok, 2011). Användningen av två eller flera
 språk, hjärnans flexibilitet tränas och den metaspråkliga medvetenheten stärks (Bialystok, 2009;
 Bialystok, 2011). Thordardottir (2011) menar å andra sidan att de kognitiva fördelarna inte är
 universella och garanterade vid flerspråkighet. De kognitiva färdigheterna påverkas ofta av
 faktorer såsom mängd och kvalitet på språklig exponering, ålder vid exponering för andraspråket
 samt socioekonomiska förhållanden som gör att variationen i gruppen är stor. Paradis & Jia
 (2017) visar i sin undersökning av tvåspråkiga barns språkförmåga och exekutiva funktioner i
 olika sociala och kulturella kontexter såsom föräldrars utbildningsnivå och språkkunskaper,
 tillgång till språkstöd i skola och samhälle, samt möjligheter att använda båda språken i vardagen
 tillsammans med att variationen i individuella skillnader och språkmiljö har stor betydelse för
 språklig och kognitiv utveckling. Det är därför viktigt att flerspråkighet inte framställs som
 automatiskt gynnande, utan som en naturlig del av barns språkliga erfarenheter som tar sig olika
 uttryck beroende på den kontext barnet föds in i.

Det finns flera yttre faktorer som påverkar språkutvecklingen hos flerspråkiga barn.
 Dessa handlar inte enbart om antalet språk barnet exponeras för, utan i högre grad om hur, var
 och med vem de olika språken används. En viktig faktor är språkets användningsdomäner, det
 vill säga i vilka sammanhang barnet använder ett visst språk såsom i hemmet, i skolan eller
 under fritidsaktiviteter (Kohnert, 2013). Ett språk som enbart används hemma i informella samtal
 kommer sannolikt att utvecklas annorlunda än ett språk som används i både tal och skrift inom
 skolan (Grosjean, 2010). En annan central aspekt i sammanhanget är kvaliteten på språklig input

och mängden av språket, där regelbunden, meningsfull och varierad språkanvändning främjar både ordförråd, grammatisk utveckling och narrativa färdigheter (Paradis, 2011; Hoff, 2006).

Forskning har även visat att vem barnet talar med, påverkar utvecklingen av språkliga färdigheter. Barn som samtalar med vuxna som anpassar språket efter barnets nivå, ställer öppna frågor och uppmuntrar till berättande, har visats utveckla mer avancerade språkstrukturer (Rowe, 2012).

Narrativ förmåga

Narrativ förmåga avser individens kapacitet att skapa, förstå och återge berättelser som är språkligt organiserade, tematiskt sammanhängande och kognitivt strukturerade. Det är en komplex förmåga som bygger på samverkan mellan språkliga, kognitiva och sociala färdigheter (Kahmi & Catts, 1989). Denna förmåga omfattar både makrostrukturella och mikrostrukturella aspekter. Makrostruktur syftar på övergripande delar som berättelsens uppbyggnad, händelseförlopp, episodstruktur och tematiskt fokus. Mikrostruktur handlar däremot om detaljer i språket såsom grammatik, ordförråd och meningsbyggnad (Heilmann et al., 2010).

Koherens är en central del i narrativ förmåga. Det innebär förmågan att organisera berättelsen så att händelser hänger samman logiskt över tid. Detta förutsätter en utvecklad förståelse för orsak–verkan relationer, karaktärernas intentioner och tidsföljd (Stein & Glenn, 1979). Kohesion är en annan viktig aspekt, det innefattar användningen av språkliga markörer för att knyta ihop satser och meningar såsom konnektorer ("och", "efteråt", "därför"), temporala uttryck och pronomina referenser (används för att hänvisa tillbaka till något eller någon som redan har nämnts i texten) (Berman & Slobin, 1994).

Narrativ förmåga är även starkt kopplad till perspektivtagande och mentalisering, det vill säga förmågan att förstå och uttrycka andras tankar, känslor och avsikter. Detta är särskilt viktigt

i berättelser där karaktärernas motiv och emotionella tillstånd spelar den avgörande rollen för handlingen (Bruner, 1986).

Förmågan att berätta utvecklas gradvis under barndomen. Aspekter som berörs är berättelser blir längre och mer komplexa med ökad ålder och språklig erfarenhet (Bamberg & Damrad-Frye, 1991). I skolåldern blir barn successivt bättre på att integrera både språkliga och kognitiva resurser i sina berättelser, vilket i sin tur gör narrativ förmåga till en viktig indikator på språklig och kommunikativ utveckling. Dessutom har forskning visat att stark narrativ förmåga är kopplad till skolframgång, särskilt i läsförståelse och skriftlig produktion (Griffin, Hemphill, Camp & Wolf, 2004; Dickinson & Tabors, 2001).

Narrativ förmåga hos flerspråkiga barn

Hos flerspråkiga barn påverkas den narrativ förmågan av faktorer som språklig dominans, ålder vid språklig exponering, språklig input och kulturell kontext. Forskning visar att flerspråkiga barns berättarförmåga kan vara olika stark i deras respektive språk, beroende på hur mycket språklig exponering de har erhållit i varje språk (Uccelli & Páez, 2007; Gutiérrez-Clellen, 2002). Detta innebär att ett barn kan uppvisa avancerade narrativa strukturer på ett språk men enklare eller ofullständiga strukturer på det andra. Detta speglar nödvändigtvis inte barnets underliggande narrativa kompetens.

En vanligt förekommande observation i forskning är att makrostrukturen i berättelser (den övergripande berättarstrukturen) ofta är jämförbar mellan flerspråkiga och enspråkiga barn, särskilt när de flerspråkiga barnen får berätta på sitt starkaste språk (Heilmann et al., 2010). Däremot kan mikrostruktur, såsom grammatisk komplexitet, meningslängd och ordförråd variera mer mellan språken och över tid (Iluz-Cohen & Walters, 2012). Denna variation behöver inte tyda på språkstörning, utan är en naturlig del av flerspråkig språkutveckling.

Flerspråkiga barn använder ibland språkliga uttryck eller strukturer från ett språk i det andra, ett fenomen som benämns språklig överföring (cross-linguistic influence) som är ett övergripande begrepp som omfattar all påverkan mellan språk, och skillnad från begreppet transfer som syftar mer specifikt på att en språklig regel eller struktur från ett språk direkt överförs till det andra, ofta i andraspråksinläring (Müller & Hulk, 2001). Denna överföring kan påverka berättarstil och form, men innebär inte nödvändigtvis ett hinder för förståelighet eller kvalitet. Tvärtom har forskning visat att flerspråkiga barn ofta är medvetna om skillnader i berättarnormer mellan språken och kan anpassa sig därefter, särskilt i skolåldern (Bliss & McCabe, 2008).

Det är också viktigt att förstå att kulturella narrativa normer påverkar både struktur och innehåll i barns narrativ. I vissa kulturer förväntas barn till exempel använda mycket personlig reflektion, medan andra betonar faktaupprepning eller kollektiva erfarenheter (Wang & Leichtman, 2000; Minami, 1994). Sådana skillnader är särskilt relevanta i bedömning av flerspråkiga barn, eftersom en berättelse som avviker från västerländska berättarnormer ändå kan vara helt funktionell inom sin kulturella kontext.

En viktig implikation för både forskning och praktik är att narrativ förmåga hos flerspråkiga barn måste bedömas på båda (eller samtliga) av språk för att få en rättvis bild av barnets kapacitet. Studier visar att enspråkiga bedömningsinstrument ofta underskattar flerspråkiga barns faktiska narrativa förmåga, särskilt om testet sker på barnets svagare språk (Peña et al., 2014; Gagarina et al., 2019a). För att motverka detta har flerspråkigt anpassade instrument utvecklats, exempelvis Multilingual Assessment Instrument for Narratives (MAIN), som syftar till att möjliggöra jämförbara bedömningar över språk (Gagarina et al., 2012).

Slutligen visar forskning att narrativ förmåga i ett språk kan fungera som en indikator på barnets underliggande kognitiva och kommunikativa resurser, även om barnet ännu inte behärskar det andra språket fullt ut (Bohnacker, 2016). Det innebär att barn med stark narrativ kompetens i sitt modersmål ofta också utvecklar goda berättarfärdigheter i sitt andraspråk över tid, särskilt med adekvat språkligt stöd i skolan (Paradis, 2011).

Narrativa modeller

Det finns flera modeller som beskriver hur narrativ förmåga utvecklas under barndomen, exempel på dessa är Labov & Waletzky (1967) och Applebees (1978) modeller. Labov & Waletzky (1967) presenterade en förklaringsmodell där en fullständig berättelse anses bestå av ett antal återkommande strukturella komponenter som ofta förekommer i muntligt berättande och skapar en tydlig narrativ struktur. Dessa komponenter är "sammanfattning" som innehåller en kort sammanfattning och introduktion av berättelsen som fångar lyssnarens uppmärksamhet. "Orientering" som innehåller information om berättelsens bakgrund vad gäller miljö, tid och karaktär. "Komplicerande handlingar" som berör händelsen eller problemet som driver berättelsen framåt. "Utvärdering" som handlar om reflektioner kring händelsen och varför den är viktig eller intressant. "Upplösning" som innehåller lösningen till problemet och/eller vad som hände slutligen. "Avslutning" används som en avslutande del som knyter ihop berättelsen och för lyssnaren tillbaka till nuet. En viktig del i modellen är satser (clauses), som definieras som den minsta språkliga enhet som uttrycker en enskild händelse. Dessa satser delas upp i en berättelse i två huvudtyper: narrativa och utvärderande. De narrativa satserna (även kallade referentiella) återger de faktiska händelserna i berättelsen och är ordnade i en kronologisk följd. Dessa satser utgör berättelsens struktur och händelseförlopp. Om deras ordning förändras, påverkas även berättelsens innebörd, ett exempel på en narrativ sats som kan förekomma i ett barns berättelse är

“Fågeln flög iväg”. De utvärderande satserna uttrycker berättarens attityd, känslor eller bedömningar och förmedlar varför berättelsen är viktig, intressant eller relevant ett exempel är “Hunden blev rädd”. I utvecklingen av narrativ förmåga hos barn är det vanligt att yngre barn först producerar korta och ofullständiga berättelser, ofta med bristande kronologi. Med ökad språklig och kognitiv mognad blir barnets berättelser mer organiserade och innehåller både en tydligare sekvens av narrativa satser samt mer utvärderande inslag. Därmed kan analysen av olika typer av satser ge insikt i barnets förmåga att strukturera och förmedla berättelser på ett funktionellt sätt (Labov & Waletzky, 1967).

Applebee (1978) introducerade en modell som fokuserade på olika utvecklingsstadier av barns egenproducerade berättelser. Första stadiet anses börja vid tvåårsåldern med beskrivning och etikettering. I det här stadiet har berättelsen inget centralt tema utan barnet beskriver en karaktärs handling. Nästa stadie i den teoretiska modellen är sekventiell anslutning och sker vid tre- till fyraårsåldern. Stadiet kännetecknas av att barnet börjar koppla intilliggande händelser med varandra. Därefter vidareutvecklar barnet berättelsen till att omfatta enklare referenser där barnet drar enkla slutsatser över hela berättelsen, det här stadiet börjar när barnet är fyra till fem år. Det sista stadiet är exemplifiering som utvecklas från fem till sju år och kännetecknas med kopplingen mellan berättelsen och barnets egna livserfarenheter, snarare än att endast fokusera på berättelsens innehåll (Appelbee, 1978).

Narrativ analys

Cleave et al. (2021) menar att bedömning av narrativ förmåga ger en bred bild av barnets språkförmåga. Genom den kan man erhålla information om grammatiska aspekter såsom barnets användning av morfologi och syntax och dels information om barnets förmåga att använda språket funktionellt och sammanhängande i längre yttranden. Att förstå och analysera hur barn

strukturerar berättelser är en central del av bedömningen. Narrativ analys av barns berättelser är ett centralt verktyg i bedömningen av barns kommunikativa, grammatiska och kognitiva färdigheter i ett funktionellt sammanhang (Justice et al., 2010; Norbury & Bishop, 1987). Analysen delas in i två delar: makrostruktur, som ger bild om berättelsens övergripande organisation, och mikrostruktur, som ger bild om språkliga detaljer såsom grammatik, ordförråd och meningsbyggnad (Berman & Slobin, 1994; Heilmann et al., 2010).

Den makrostrukturella analysen fokuserar på att identifiera de centrala narrativa komponenterna som utgör en komplett berättelse. En ofta använd modell är den av Stein och Glenn (1979), där en koherent berättelse består av element som introduktion av miljö och karaktärer, en inledande händelse, karaktärens mål, försök att nå målet, konsekvens av försöken samt reaktion. För att analysera makrostruktur hos barn används ofta standardiserade kodningsmallar som till exempel de som ingår i testet MAIN (Multilingual Assessment Instrument for Narratives) (Gagarina et al., 2012; 2019b). Kodningen innebär att varje narrativ granskas och poängsätts utifrån förekomsten av dessa strukturella element, vilket ger en indikation på berättelsens komplexitet och koherens. Resultaten kan sedan tolkas kvalitativt eller kvantitativt, exempelvis genom att räkna antalet kompletta episoder eller genom att bedöma huruvida barnet uppnår en målorienterad narrativ struktur (Gagarina et al., 2019b). I flerspråkiga sammanhang används ofta parallell elicitering på båda språken, vilket möjliggör jämförelser av strukturell kompetens mellan språken.

Den mikrostrukturella analysen riktar sig mot berättelsens språkliga form och täcker flera dimensioner. En vanlig metod är att använda programmet SALT, Systematic Analysis of Language Transcripts (SALT Software, LLC (2018), för analys av transkription och kodning. Vanliga mått inkluderar MLU (Mean Length of Utterance) för att mäta grammatisk komplexitet,

SI (Subordination Index) för att undersöka användning av bisatser och därmed syntaktisk komplexitet, samt MATTR (Moving Average Type-Token Ratio) som ett mått på lexikal variation (Malvern et al., 2004; Heilmann et al., 2010; Hadley, 1998). Dessa mått analyseras genom att barnets transkriberade berättelse matas in i analysverktyget som sedan genererar kvantitativa värden. Tolkningen av resultaten sker i relation till barnets ålder och språkbakgrund, men även genom jämförelser mellan språk (hos flerspråkiga barn) eller över tid för att följa utveckling. Mikrostrukturella mått används för att identifiera styrkor eller svårigheter i barnets grammatiska och lexikala produktion, vilket i sin tur kan relateras till typisk utveckling eller möjliga språkliga svårigheter (Norbury et al., 2011).

Tillsammans erbjuder den makro- och mikrostrukturella analysen en flerdimensionell bild av barnets narrativa kompetens. Denna metodik är värdefull i forskning och klinisk bedömning av flerspråkiga barn, eftersom den möjliggör en nyanserad förståelse för hur barn använder sina språk i ett funktionellt sammanhang.

Arabiska

Arabiska är ett semitiskt språk och är nära besläktat med hebreiska och arameiska (Haddad, 2022). Det har över 400 miljoner modersmålstalare globalt som gör det ett av världens största språk sett till antal talare (Ethnologue, 2024). Det kännetecknas av en tydlig diglossi. En formell variant modern standard arabiska (MSA), används i skrift och formella sammanhang, medan olika dialekter används i vardaglig kommunikation (Khamis-Dakwar, 2022). Arabiskan är ett rikt böjningsspråk där ord byggs upp kring en konsonant-rot (oftast tre eller fyra konsonanter) som bär grundbetydelsen. Vokalvariationer och affix används för att bilda olika ordformer och ange grammatiska funktioner som tempus, genus och numerus. Språket har två grammatiska genus (maskulinum och femininum) samt tre numerus (singular, dual och plural). Subjekt kan i många

fall utelämnas då verbets form redan markerar person och numerus. Ordföljden varierar mellan verb–subjekt–objekt (VSO) och subjekt–verb–objekt (SVO) i MSA och dialekt.

Svenska

Svenska tillhör de nordgermanska språk inom den indoeuropeiska-språkkategorin. I dagsläget (2025) uppskattas tio miljoner individer prata svenska. Svenskan utgår från grundform av ord som kallad för stam. De kan byggas på med hjälp av ändelser eller andra stam så kallade sammansatta ord. Svenskan har två genus, neutrum (ett-ord) och utrum (en-ord) samt två numerus (singular och plural). Dessa påverkar kongruensen av subjekt och adjektiv. Bestämd form skapas genom att lägga till suffix till substantivet (exempelvis en man - mannen) samt obestämd form skapas genom att sätta ett av artiklarna en/ett före substantivet. Genitiv markeras genom att lägga till -s.

Syfte och frågeställningar

Ochs & Capps (1996) skriver “Through narrative we come to know what it means to be a human being” vilket fångar kärnan i hur narrativ förmåga och berättande inte bara är språkliga verktyg, utan en grundläggande mänsklig handling genom vilken vi förstår oss själva, andra och världen omkring oss. Därför finner uppsatsförfattarna narrativ förmåga vara ett ämne värt att undersöka vidare. Trots att tidigare forskning pekar på både likheter och skillnader i flerspråkiga barns narrativa färdigheter mellan språken, kvarstår flera frågor kring hur dessa förmågor yttrar sig på barnens olika språk och vilka faktorer som kan påverka dem som vi vill undersöka djupare. Studiens syfte är att bidra till en bättre förståelse för flerspråkiga barns narrativa förmåga på arabiska och svenska. Hypotesen är att det förekommer signifikanta skillnader i mikrostruktur mellan arabiska och svenska hos flerspråkiga förskolebarn. Av resultatet förväntades det en negativ korrelation på svenska och positiv på arabiska vilket tolkas till ju

senare barnet introduceras till svenska desto bättre arabiska mikrostrukturella kunskaper uppvisar det, och ju tidigare intro till svenska desto sämre mikrostrukturella kunskaper på arabisk. Det aktuella arbetet utgår från följande frågeställningar:

1. Vilka makro- och mikrostrukturella mönster framträder i användningen av narrativa komponenter i barnens berättelser på arabiska respektive svenska?
2. Finns det ett samband mellan när barnet började prata svenska och barnets prestation i makro- och mikrostruktur på arabiska respektive svenska?

Metod

Deltagare

Forskningsdeltagarna bestod av 15 förskolebarn i åldrarna tre till fem år. Samtliga barn var flerspråkiga och talade arabiska och svenska. Barnen gick på tre olika förskolor i två kommuner i västra Götalands län (Regionfakta, 2025). Kommun A har en befolkning på cirka 58 000 invånare, varav 16,70 % av dem var utrikesfödda och 22,20 % har utländsk bakgrund. Kommun B har cirka 13 000 invånare, där 11,15 % var utrikesfödda och 13,90 % har utländsk bakgrund (Regionfakta, 2025). Barnen bedömdes vid tre tillfällen under perioden september 2023 till och med maj 2024. I den här uppsatsen analyserades enbart inspelningarna från de två första tillfällena.

Etiska överväganden

Det aktuella arbetet fokuserar endast på bearbetning av ljudfiler. Ljudupptagningar kan innehålla känslig information som i värsta fall kan spridas vid bristfällig hantering. För att minimera riskerna lagrades ljudfilerna på en extern hårddisk. Det aktuella arbetet anses inte medföra risker för deltagarna, dock kan det vara svårt att dra en slutsats utifrån antalet barn.

Material

I det aktuella arbetet användes insamlat material från ett pågående forskningsprojekt (Högskolan i Borås, 2023) som erhöles av handledare, tillsammans med annan relevant demografisk information. Den demografiska informationen bestod av kön, ålder på deltagarna, samt när barnen introducerades till svenska.

Procedur

MAIN användes för att bedöma förståelse, och narrativa färdigheter i form av berättande och återberättande hos barn mellan tre och tio år som lär sig ett eller flera språk från födseln eller tidig ålder (Gagarina et al., 2015). Med MAIN kan förståelsen och/eller produktionen av berättelser bedömas med följande eliciteringssätt: modellsaga, återberättande och berättande. Bedömningen sker med hjälp av fyra olika berättelser och tillhörande bildserier (Fågelungarna, Getungarna, Katten och Hunden). Varje bildserie består av sex olika bilder som är uppbyggda på en multidimensionell modell av berättelsestruktur. Dessa är kontrollerade vad gäller kognitiv, språklig komplexitet samt kulturell lämplighet (Gagarina et al., 2015). Barnen bedömdes vid två tillfällen. Vid det första mättillfället användes "Fågelungarna" för återberättande och "Katten" användes för berättande på svenska. På arabiska användes bildserien "Getungarna" för återberättande och "Hunden" för berättande. Det fanns 16 ljudinspelningar på svenska och 15 ljudinspelningar på arabiska. Vid det andra mättillfället användes samma eliciteringsmaterial och det fanns 15 ljudinspelningar på respektive språk. Testningen skedde i barnens förskola med personal som barnen var bekanta med. Vid samtliga testtillfällen började testledarna läsa en berättelse för att sedan låta barnet återberätta. Därefter genomfördes den berättande delen där barnen fick berätta till bildserien. Gällande promptningar uppmanades testledarna att följa

MAIN-manualens riktlinjer (t.ex. “Berätta mer”, “Vad hände sen”) och undvika meningar som gav information som kunde hjälpa barnen med skapandet av sina berättelser/återberättelser.

Mellan tillfälle två och tre genomfördes en intervention med fokus på narrativ.

Uppsatsens syfte är att öka kunskap om typisk utveckling i regelrätt förskolemiljö varför sista inspelningen valdes bort. Makronivån på barnens återberättande och berättande bedömdes utifrån bedömningskriterierna i MAIN:s bedömningsmall (del A), där berättelsestruktur poängsattes utifrån de olika berättelsestrukturkomponenterna som barnen producerade. MAIN:s översättning till arabiska skapades ursprungligen på standardarabiska men eftersom barn främst talar med dialekt, anpassade testledaren till dialekten.

Dokumentation

För att garantera pseudonymitet tilldelades varje deltagare en slumpmässig sifferkod och kodnyckeln förvarades säkert och separat från forskningsdata. Under arbetets gång lagrades ljudfilerna i två externa hårddiskar, detta för att lagra ljudfilerna på ett säkert sätt och undvika spridning av dessa. Transkriptioner i Word dokument mejlades mellan uppsatsförfattarna och handledaren enstaka gånger. Detta bedömdes säkert då de inte innehöll känslig information i form av namn, röster eller andra personliga uppgifter, utan endast transkription.

Transkribering

Bearbetningen av ljudfilerna gjordes samtidigt av uppsatsförfattarna. Med aTrain omvandlades ljudfilerna till textformat, transkriptionerna korrigerades därefter i Word. Fördelningen av transkriptionen av filerna skedde utifrån språk. Då den första uppsatsförfattaren har mycket goda kunskaper inom arabiska, transkriberades de arabiska filerna av denne och filerna på svenska av den andra uppsatsförfattaren.

Uppsatsförfattarna delade upp analysen av data genom att välja ut barnens bästa prestation i produktionen av samtliga mått (makro- och mikrostrukturella mått) i både den berättande och återberättande produktionen, där varje mättillfälle för respektive språk redovisas enskilt. På arabiska saknas data från 13 berättelser: 6 barn gav inga svar vid båda tillfällena och 7 barn genomförde inte den återberättande delen vid T2 för att testledaren hoppade över momentet.

Kodning av transkriptioner

Kodningen skedde i programmet SALT, där konventioner från SALT:s manual följdes. Uppsatsförfattarna valde att koda för grammatiska fel, vilka delades in i yttrandenivå och ordnivå, se tabell 1 för exempel. Därefter kodades det även för den grammatiska komplexiteten utifrån antalet huvud- och bisatser per C-unit (deltagarnas berättelser och återberättelser segmenterades i C-unit). En komplett C-unit (Communication unit) består av en fullständig huvudsats (subjekt och predikat) med eventuella bisatser (Craig et al., 1998).

Tabell 1

Beskrivning av koder

	Kod	Definition	Exempel
Ordnivå	[EW]	Överflödiga ord	“Och också[EW]ballongen flög iväg”
	[EW:ordval_]	Lexikala fel	“Det var en ghassel[EW:get]”
	[EW:_]	Morfologiska fel	“Sen får[EW:blir] hon glad”

	[EO: _]	Övergeneralisering av “Han springade[EO:sprang] efter verbböjning bollen”	
Yttrandenivå	[EU]	Yttrande fel ej kopplat till specifikt ord	“Den här bollen den”
	[EU] [WO]	Ordföljdsfel	“Och sen vill äta katten”
	[EU] [V2]	V2-ordföljdsfel	“Sedan han ramlade ner”
SI	[SI-1]	Grammatisk komplexitet	“Hunden skällde sedan”
	[SI-2]	Grammatisk komplexitet	“Sen kom katten och ville äta upp de”
	[SI-0]	Grammatisk komplexitet	“Katten titta”
	[SI-X]	Grammatisk komplexitet	”Och sedan”

MLU= Mean Length of Utterance. SI= Subordination Index. MATTR= Moving-Average Type-Token Ratio. MAKRO= makrostrukturella mått.

Interbedömarreliabilitet

För att kontrollera interbedömarreliabiliteten för de makro- och mikrostrukturella måtten kodades fyra transkriptioner av båda uppsatsförfattarna. Interbedömarreliabiliteten för MLU visade på en Intraclass Correlation på 0,99 (95% konfidensintervall 0,87–0,99), vilket tyder på en mycket god överensstämmelse mellan bedöarna (Koo & Li, 2016). Måttet för grammatisk

komplexitet (SI) gav en Intraclass Correlation på 0,94 (95% konfidensintervall 0,38–0,99) vilket tyder på en godtagbar överensstämmelse mellan bedömarna, samt måttet för lexikal variation (MATTR) som gav en Intraclass Correlation på 0,99 (95% konfidensintervall 0,854–0,99) vilket också tyder på en mycket god överensstämmelse mellan bedömarna. Gällande interbedömreliabiliteten för makrostrukturen, jämfördes också fyra berättelser (två på arabiska och två på svenska). Totalt kontrollerades 7% av det totala materialet. Interbedömarreliabiliteten beräknades med Intraclass Correlation Coefficient (ICC), som visade ett mått på 0,80 (95% konfidensintervall -0,26–0,98) vilket anses som godtagbar överensstämmelse.

Statistisk analys

Beräkningar gjordes i IBM SPSS 25. Deskriptiva data togs fram. Icke-parametriska mått har valts genomgående. De statistiska analyserna som genomfördes tolkades utifrån en signifikansnivå på 0,05. Wilcoxon Signed Rank-test användes för jämförelser eftersom den data som bearbetades inte var normalfördelad och stickprovet litet. Gruppjämförelserna som genomfördes med Wilcoxon Signed Rank-testerna gjordes mellan arabiska och svenska och mellan mättillfälle (T1 och T2) i respektive språk.

Korrektion för multipla jämförelser har ej gjorts eftersom det fanns risk för både typ 1 och typ 2 fel. Effektstorleken för gruppjämförelser beräknades med Pearson r (Pallant, 2020) och tolkades som 0,1–0,2 liten effekt, 0,3–0,4 måttlig effekt och 0,5–0,9 stor effekt. För att undersöka hur ålder vid introduktion till svenska hänger samman med de olika språken, beräknades icke-parametriska korrelationer (Spearman's Rho) mellan deltagarnas arabiska respektive svenska mikrostrukturella färdigheter (MLU, SI, MATTR) samt makrostrukturella färdigheter.

Samhällsnytta

Antalet flerspråkiga barn i Sverige är stort, vilket uppsatsförfattarna anser öka behovet av kunskap inom ämnet. Som nämnt i bakgrunden av det aktuella arbetet, förekommer det en del förutfattade meningar och myter kring flerspråkighet hos allmänheten. Därför anser uppsatsförfattarna att uppsatsen kan bidra med att stärka kunskapen om hur pedagoger och logopedier kan arbeta praktiskt med flerspråkighet. Uppsatsen lyfter specifikt hur flerspråkiga barns utveckling och användning av makro- och mikrostruktur i narrativ ser ut.

Dessutom ser uppsatsförfattarna möjligheten att kunna redogöra för hur de språkliga makro- och mikrostrukturella komponenterna i de olika språken utvecklats sinsemellan samt över tid.

Resultat

Jämförelse av mikro- och makrostrukturella mått mellan språken genomfördes, vid både första och andra tillfället med Wilcoxon Signed-Rank Test. Deskriptiva data (median-, min- och max-värden) togs också fram. Nedan följer en tabell på de spridningsmått, framtagna genom en deskriptiv analys.

Tabell 2

Deskriptiv statistik för arabiska och svenska vid tillfälle 1 och 2 samt p-värde och effektmått för jämförelse mellan testtillfällena

T1		T2							
Variabel	n	Md	Min-Max	n	Md	Min-Max	p	r	
<i>Arabiska</i>									
MLU	9	6,83	4,38–9,42	8	6,72	5,00–9,00	0,32	0,24	

SI	9	1,00	0,63–2,00	8	1,12	1,00–1,67	0,09	0,42
MATTR	9	64	30–100	8	56	27–100	0,26	0,28
MAKRO	8	2,50	1,00–6,00	8	2,50	0,00–7,00	0,86	0,04
<i>Svenska</i>								
MLU	13	4,86	2,00–8,5	13	6,05	3,47–7,82	0,16	0,29
SI	13	1,00	0,00–2,00	13	1,13	0,60–2,00	0,28	0,26
MATTR	13	39	11–79	13	52	34–86	0,39	0,18
MAKRO	15	4,00	0,00–8,00	15	5,00	0,00–8,00	0,40	0,15

Jämförelse av makro- och mikrostrukturella mått i narrativ inom respektive språk

Uppsatsförfattarna undersökte om det fanns skillnader i språkutvecklingen inom respektive språk.

Det fanns ingen signifikant skillnad vid jämförelse av MLU mellan T1 och T2 på arabiska ($z = 0,98$, $p = 0,32$) med en låg effektstorlek ($r = 0,24$). Medianvärdet sänktes något mellan T1 ($Md = 6,83$) och T2 ($Md = 6,72$). Samma gällde MLU på svenska ($z = 1,37$, $p = 0,16$) med en låg effektstorlek ($r = 0,29$). Medianvärdet höjdes från T1 ($Md = 4,86$) till T2 ($Md = 6,05$) på svenska.

Gällande SI på arabiska fanns det ingen signifikant skillnad mellan tillfällena ($z = 1,69$, $p = 0,09$) med en måttlig effektstorlek ($r = 0,42$). Medianvärdet höjdes något från T1 ($Md = 1,00$) till T2 ($Md = 1,12$). På svenska visade SI måttet inte heller någon signifikant skillnad mellan tillfällena ($z = 1,07$, $p = 0,28$) med en låg effektstorlek ($r = 0,26$). Medianvärdet höjdes något från T1 ($Md = 1,00$) till T2 ($Md = 1,13$).

MATTR visar ingen signifikant skillnad på arabiska ($z = 1,12$, $p = 0,26$) med en låg effektstorlek ($r = 0,28$). Medianvärdet sjunker något från T1 (Md= 64) till T2 (Md= 56). På svenska visar MATTR ingen signifikant skillnad ($z = 0,84$, $p = 0,39$) med låg effektstorlek ($r = 0,18$). Medianvärdet höjs i stället på svenska från T1 (Md= 39) till T2 (Md= 52).

Vid jämförelse av det makrostrukturella måttet mellan T1 och T2 på arabiska fanns det ingen signifikant skillnad ($z = 0,16$, $p = 0,86$) med en låg effektstorlek ($r = 0,04$). Medianvärdet är samma på arabiska vid båda mättillfällena (Md= 2,50, Md= 2,50). På svenska fanns ingen signifikant skillnad ($z = 0,83$, $p = 0,40$) med en låg effektstorlek ($r = 0,15$). Medianvärdet höjs något från T1 (Md= 4,00) till T2 (Md= 5,00) på svenska.

Sammanfattningsvis konstateras att det inte fanns någon signifikant skillnad över tid gällande MLU, SI, MATTR eller makrostrukturella mått på arabiska eller svenska.

Tabell 3

Deskriptiv statistik för arabiska och svenska vid tillfälle 1 och 2 samt p-värde och effektmått för jämförelse mellan språk

Arabiska			Svenska					
Variabel	n	Md	Min-Max	n	Md	Min-Max	p	r
<i>T1</i>								
MLU	9	6,83	4,38–9,42	13	4,86	2,00–8,5	0,26	0,26
SI	9	1,00	0,63–2,00	13	1,00	0,00–2,00	0,61	0,12
MATTR	9	64	30–100	13	39	11–79	0,08	0,40
MAKRO	8	2,50	1,00–6,00	15	4,00	0,00–8,00	0,11	0,39
<i>T2</i>								

MLU	8	6,72	5,00–9,00	13	6,05	3,47–7,82	0,36	0,52
SI	8	1,12	1,00–1,67	13	1,13	0,60–2,00	0,91	0,02
MATTR	8	56	27–100	13	52	34–86	0,77	0,07
MAKRO	8	2,50	0,00–7,00	15	5,00	0,00–8,00	0,03	0,52

Jämförelse av makro- och mikromått mellan språken

Wilcoxon signed rank testet visade inga statistisk signifikanta skillnader vid T1 gällande MLU mellan språken ($z = 1,12$, $p = 0,26$) med en låg effektstorlek ($r = 0,26$). Medianvärdet är högre för arabiska ($Md = 6,83$) jämfört med svenska ($Md = 4,86$) (se tabell 3).

Vid T1 fanns ingen signifikant skillnad för SI mellan språken ($z = 0,50$, $p = 0,61$) med en låg effektstorlek ($r = 0,12$). Medianvärdet är samma för båda språken ($Md = 1,00$).

Det fanns ingen statistisk skillnad vid T1 gällande MATTR mellan språken ($z = 1,71$, $p = 0,08$) med en måttlig effektstorlek ($r = 0,40$).

Vid jämförelse av de makrostrukturella måtten vid T1, mellan språken fanns det ingen signifikant skillnad ($z = 1,58$, $p = 0,11$) med en måttlig effektstorlek ($r = 0,39$). Medianvärdet på svenska ($Md = 4,00$) var högre än det arabiska ($Md = 2,50$).

Vid T2 fanns ingen signifikant skillnad för MLU mellan språken ($z = 2,10$, $p = 0,36$) med en stark effektstorlek ($r = 0,52$). Medianvärdet är något högre på arabiska ($Md = 6,72$) än på svenska ($Md = 6,05$).

Det fanns ingen signifikant skillnad för SI vid T2 mellan språken ($z = 0,10$, $p = 0,91$) där effektstorlek är låg ($r = 0,02$). Medianvärdet är nästan samma för arabiska ($Md = 1,12$) som på svenska ($Md = 1,13$).

För MATTR fanns det vid T2 ingen signifikant skillnad mellan språken ($z = 0,28$, $p = 0,77$) med en låg effektstorlek ($r = 0,07$). Medianvärdet är högre på arabiska ($Md = 56$) än på svenska ($Md = 52$).

Gällande det makrostrukturella måttet vid T2 fanns en statistiskt signifikant skillnad mellan språken ($z = 2,11$, $p = 0,03$) med en stark korrelation ($r = 0,52$). Det svenska medianvärdet är högre ($Md = 5,00$) än det arabiska ($Md = 2,5$).

Sammanfattningsvis konstateras att det inte fanns någon signifikant skillnad mellan språken vid något av tillfällena gällande MLU, SI, MATTR, dock fanns det en statistisk signifikant skillnad mellan språken för det makrostrukturella måttet vid det andra tillfället.

Tabell 4

Korrelation mellan ålder vid introduktion av svenska och makro- och mikrostrukturella mått

	T1 (n= 9)		T2 (n = 8)	
Introduktion till svenska ålder i månader	rho	p	rho	p
Arabiska				
MLU	-0,07	0,85	0,11	0,79
SI	-0,42	0,25	0,39	0,34
MATTR	-0,70	0,84	0,94	0,00
MAKRO	0,15	0,71	0,44	0,26
Svenska				
MLU	-0,55	0,05	0,08	0,78
SI	-0,37	0,20	0,12	0,96
MATTR	0,02	0,94	0,21	0,49
MAKRO	0,05	0,26	0,00	0,98

Korrelation mellan med ålder vid introduktion av svenska och makro- och mikrostrukturella mått

För att analysera samvariationen mellan ålder när man mötte svenska och makro- respektive mikrostrukturella mått, genomfördes korrelationsberäkningar (se tabell 4). Resultatet visade att inga signifikanta samband förelåg på vare sig arabiska eller svenska.

Det konstateras att trots brist på signifikanta korrelationer visade riktningen på korrelationerna för de mikrostrukturella måtten på arabiska en negativ korrelation vid T1 och en positiv korrelation vid T2. Effektstorleken avtog från T1 till T2 för samtliga mått. Detta visade att ju högre ålder vid barnets möte med svenska, desto lägre värde på de språkliga måtten. Detta indikerar att en tidigare start med svenska skulle vara fördelaktig för de mikrostrukturella aspekterna av språket. Detta gäller även delvis för de svenska mikrostrukturella måtten. Vid T1 visar framför allt MLU en negativ korrelation ($r = -0,55$) med åldern vid introduktion till svenska, dock är denna korrelation nästan helt borta vid T2 ($r = 0,08$), vilket innebär att ålder vid introduktion inte verkar ha samma påverkan. De makrostrukturella måtten visade att exponering för svenska inte verkar påverka värdena på dessa mått av språket. Resultaten visar huvudsakligen, i det här urvalet och med de här makro- och mikrostrukturella måtten, att exponering inte är en bidragande faktor till förbättrat språk, utan tyder endast på tendenser.

Diskussion

Resultatdiskussion

Syftet med denna uppsats är att bidra till en fördjupad förståelse av den narrativa förmågan på arabiska och svenska hos flerspråkiga förskolebarn. Tvärtemot uppsatsförfattarnas hypotes visade resultaten huvudsakligen inga signifikanta skillnader i prestationer vad gäller makrostrukturella- och mikrostrukturella mått mellan språken och över tid. Greenland et al.

(2016) lyfter att det är vanligt förekommande att forskare gör misstag vid analysen av statistiska data, där fokus främst ligger på att strikt tolka p-värden utan att beakta effektstorlek, konfidensintervall eller statistisk styrka. Detta kan leda till felaktiga slutsatser. Detta perspektiv betonar att icke-signifikanta resultat inte nödvändigtvis innebär frånvaro av meningsfulla mönster, vilket vår data kan ses som exempel på.

Förändring över tid av respektive språks makro- och mikrostrukturella mått

Den första frågeställningen berör undersökningen av vilka mönster som framträder i användningen av narrativa komponenter på både arabiska och svenska. Det finns generellt inga signifikanta skillnader inom något av måtten på vare sig arabiska eller svenska över tid. Dessutom ligger effektstorlekarna i de flesta fall inom området från låga till måttliga, detta indikerar stabilitet snarare än utveckling i den narrativa förmågan under den aktuella perioden. Undantag finns för svenska MLU samt MATTR vid T1 och T2 för båda språken som har höga effektstorlekar, vilket tyder på tendenser till förbättring.

Dock bör resultaten tolkas med försiktighet då de inte når signifikansnivå, med måttliga effektstorlekar men utan statistisk signifikans kan det ändå tyda på att en verklig förändring har skett. Dock visar inte siffrorna det eftersom aktuella arbetet inte har tillräcklig statistisk styrka. Tolkningen om stabilitet stämmer överensstämmer med Justice et al. (2010) analys av data från 339 förskolebarn som deltog i en ettårig studie gällande både språkutveckling samt utveckling av läs- och skrivförmåga. Deras analys visar på att narrativ kompetens är relativt stabil över kortare tidsperioder. Dessutom är utvecklingen av narrativa färdigheter ofta långsam och kräver både kontinuerlig språklig stimulans och språklig mognad (Kahmi & Catts, 1989).

Gällande resultaten för syntaktisk komplexitet (SI) är medianvärdena i princip identiska vid båda mättillfällena på båda språken men med låga effektstorlekar och utan signifikanta

skillnader. Barnens användning av bisatser och syntaktisk variation är likvärdig i båda språken, och en möjlig förklaring är att de utvecklas parallellt som ett resultat av överföring eller gemensamma kognitiva resurser (Hickmann, 2004).

Resultatet av den lexikala variationen (MATTR) visar en intressant skillnad mellan barnens användning av MATTR på arabiska och svenska. Resultatet av korrelationen mellan MATTR på arabiska och ålder vid introduktion till svenska vid T2 visar att det finns hög korrelation ($r = 0,94$, $p = <0,001$). Detta tyder på att ju senare barnet började prata svenska, desto mer varierat ordförråd använde de på arabiska vid T2. Detta kan tyda på en fortsatt språkutveckling i arabiska för barn som hade mer tid med arabiska innan introduktionen till svenska. Thordardottir (2011) nämner att barn som lär sig två språk simultant får mindre dedikerad tid åt varje språk. Detta kan förklara ovanstående tendens då barnen hade mer tid med arabiska innan de började lära sig svenska. Gällande resultatet för MATTR på svenska syns däremot inga signifikanta korrelationer mellan ålder vid introduktion till svenska och MATTR vid något av mättillfällena. Dock finns det en möjlig tendens till att barnens ordförrådvariation ökar över tid när man uppmärksammar medianvärdena (Md T1= 39, Md T2= 52). Variationen i resultaten vid T1 varierade mellan 11 och 79 och vid T2 mellan 34 och 86. Detta tyder på betydande individuella skillnader mellan barnen vid båda tillfällena. Resultatet av ett något ökat medianvärde bör tolkas med försiktighet då förbättringen inte är jämnt fördelad över deltagarna.

För arabiska ligger medianvärdet kvar på samma nivå mellan mättillfällena, detta kan tolkas som en stabil användning av makrostruktur. Dock visar min-max-värdena (T1: 1,00–6,00; T2: 0,00–7,00) att variationen ökar över tid. Det är även viktigt att tolka resultatet med försiktighet, eftersom det förekommer en ökad spridning som indikerar att barnens prestationer skiljer sig – vissa barn visar förbättring medan andra presterar sämre än tidigare. Vid analys av

korrelationerna visar de svaga korrelationerna att den makrostrukturella utvecklingen är mindre känslig för ålder vid språkintröduktion men kan däremot tolkas påverkas av andra faktorer såsom allmän kognitiv utveckling eller berättarundervisning i skolan eller mängden input i båda språken, något som inte har undersökts här. Detta styrker Bitetti et al. (2020) som undersökte produktionen av spansk-engelskspråkiga barns makrostrukturella förmåga i narrativ. Barnen hade vuxit upp med engelska, antingen från födseln eller började exponeras för engelska mer frekvent i samband med intröduktion av Head Start i skolkontext. Head Start är ett federalt finansierat program i USA och har som mål att främja skolberedskap hos förskolebarn från familjer med låg socioekonomisk status. Trots att barnen som exponerades senare för engelska och därmed startade med lägre makrostrukturpoäng, växte deras makrostrukturella förmåga snabbare än barnen som hade varit exponerade för engelska tidigare under skolåren. Detta tyder på att inte bara ålder vid intröduktion avgör, utan även skolmiljön och språkexponeringens kvalitet samt kvantitet. Det aktuella arbetets resultat av makrostruktur kan tolkas som att barnen har utvecklats sin förmåga att strukturera berättelser bättre på svenska över tid, vilket skulle kunna bero på ökad exponering av språket under vistelse på förskolan.

Iluz-Cohen & Walter (2012) har analyserat makrostruktur hos engelsk-hebreiskspråkiga barn, de menar att makrostrukturella komponenter är mer språkövergripande, det vill säga att olika språk präglar makrostruktur på olika sätt. En möjlig förklaring till ovanstående tolkning av resultat skulle kunna vara att barnen får mer och eller konsekvent narrativ input på förskolan. Därmed utvecklar de barnen narrativa färdigheter på svenska i högre grad än på arabiska som en konsekvens av detta, vilket tyder på att makrostrukturen verkar vara känslig till exponering av språk.

Bitetti et al. (2020) påpekar även att just frekvent exponering för ett språk i institutionella sammanhang i detta fall förskolan, kan främja utvecklingen av makrostruktur. Det är också möjligt att barns makrostruktur förbättras snabbare i svenska eftersom de har mer organiserad träning på att berätta genom bokläsning och andra pedagogledda samtal i förskolan (Kamhi & Catts, 1989). Forskning av Haddad (2022) visar att en aktiv användning av modersmålet inte leder till försämrade språkutveckling av svenska, utan bidrar till parallell stimulans i båda språken. Detta är ännu en tolkning på ovanstående tendens i det aktuella arbetets resultat, om att barnen har utvecklat sin förmåga att strukturera berättelser bättre på svenska över tid, vilket skulle kunna bero på ökad exponering av språket under vistelse på förskolan.

Jämförelse mellan språkens makro- och mikrostrukturella mått i narrativ mellan språken

För att besvara den första frågeställningen analyserades de olika makro- och mikrostrukturella skillnaderna på arabiska och svenska. Fastän det inte förelåg några statistiska signifikanta skillnader vid något av mättillfällena för MLU, fanns tendenser värda att uppmärksamma. Resultaten visar högre medianvärden på arabiska vid T1 (Md=6,8, min-max=4,38–9,42) än på svenska vid T1 (Md= 4,8, min-max = 2,00–8,5) men effektstorleken är låg. Den höga spridningen i båda språken innebär att barnens grammatiska komplexitet varierar mycket, vissa producerar mycket långa och komplexa yttranden, medan andra producerar mycket korta. Resultaten kan bero på det aktuella arbetet mindre urval, men tidigare studier har visat att flerspråkiga barn kan ha mer avancerad mikrostruktur i sitt först inlärd språk, särskilt under förskoleåren (Uccelli & Pérez, 2007; Ribot, Hoff & Burridge, 2018; Blom & Paradis, 2015). En möjlig förklaring är att barnens språkliga exponering i hemmet sker huvudsakligen på arabiska, vilket gynnar grammatisk och lexikal utveckling i detta språk (Thordardottir, 2011).

Gällande makrostrukturen visar resultatet en signifikant skillnad och stark effektstorlek. Resultaten visar tendenser värda att uppmärksamma. Medianvärdena för svenska (Md T1= 4,00, Md T2= 5,00) är högre än på arabiska (Md T1= 2,50, Md T2= 2,50) vid båda tillfällena och visar en svag tendens till utveckling i svenska över tid (Md T1= 4,00, Md T2= 5,00). Resultaten bör därför tolkas med försiktighet eftersom variationen är stor, med ett intervall mellan 0,00 och 8,00. Detta gör det svårt att dra några säkra slutsatser om utveckling över tid. Detta skulle kunna tyda på att barnen använder fler berättelsestrukturella komponenter på svenska efter längre exponering. Bohnacker et al. (2022) undersökte narrativ förmåga hos, 100 turkisk-svensktalande barn mellan fyra och sju år, med turkiska som modersmål. Studiens fokus låg på att undersöka hur ålder, språk, språklig kompetens och språkexponering påverkar makrostrukturen i narrativ. Resultatet visar högre värden i berättelsestrukturen på svenska, vilket understödjer ovanstående tolkning av tendens som uppmärksammas i det aktuella arbetet.

Korrelation av makro- och mikrostrukturella mått med ålder vid introduktion till svenska

Den andra frågeställningen söker att klarlägga om samband finns mellan introduktionsålder till svenska och barnets prestation i makro- och mikrostruktur på respektive språk. Resultaten visar några intressanta mönster men få signifikanta samband.

Vid genomgång av korrelation mellan makro- respektive mikrostrukturella mått samt hur när barnen började exponerats för svenska sticker det (som nämnts ovan) ut, att MLU på svenska vid T1 har ett starkare negativt samband ($r = -0,55$, $p = 0,05$) än svenska MLU vid T2 ($r = 0,08$, $p = 0,78$). Eftersom det finns en hög effektstorlek tyder tendensen på att det kan finnas en verklig förändring. I detta fall handlar det om att ju tidigare barnet har introducerats för andraspråket (svenska), desto längre yttranden (högre MLU) producerar barnen på svenska. I en longitudinell studie (Pérez-Navarro & Lallier, 2024) analyseras 74 baskisk-spansktalande förskolebarns

språkliga utveckling. Forskarna undersökte hur ålder vid introduktion av andraspråket påverkar lexikal diversitet (MATTR) och syntaktisk komplexitet (MLU). Resultaten av Pérez-Navarro & Lalliers studie visar att en tidigare ålder vid introduktion av spanska gav högre värden av både MATTR och MLU, i synnerhet i barnets dominanta språk. Det här resultatet överensstämmer med de tendenser som uppmärksammas i det aktuella arbetet om att ju tidigare barn introduceras till andraspråket desto längre yttranden producerar barnen på språket.

Sambanden mellan ålder vid introduktion till svenska och SI, visar måttliga korrelationer vid T1 på både arabiska ($r = -0,42$, $p = 0,25$) och svenska ($r = -0,37$, $p = 0,20$). Vid T2 finns det en måttlig positiv korrelation mellan SI på arabiska och ålder vid introduktion till svenska ($r = 0,39$, $p = 0,34$). Detta bör tolkas med försiktighet på grund av det höga p-värdet och kan antyda att ett mönster finns, där en senare introduktion till svenska eventuellt är kopplat till högre SI på arabiska vid T2. Detta kräver dock vidare undersökning för att kunna bekräftas.

Resultaten av korrelationen mellan ålder vid introduktion till svenska och lexikal diversitet (MATTR) visar ett tydligt samband på arabiska, där det finns en hög negativ korrelation ($r = -0,70$, $p = 0,84$) vid T1 och en hög positiv korrelation vid T2 ($r = 0,94$, $p < 0,001$). Detta tyder på en möjlig förändring i språkutvecklingen. Resultatet kan, som nämnts ovan, tolkas som att barn som har introducerats för svenska senare har först större lexikal variation på arabiska, vilken ökar över tid hos barn som har introducerats till svenska tidigare. Detta förstärker en balansmodell av tvåspråkig utveckling, där exponeringens kvalitet och kvantitet i varje språk har direkt påverkan på barnets färdigheter i respektive språk (Thordardottir, 2011). Det innebär också att sen introduktion till majoritetsspråket inte nödvändigtvis innebär en generell språklig fördröjning, utan snarare en annan språklig profil.

Korrelationerna mellan makrostruktur och ålder vid introduktion till svenska visar låga till inga korrelationer genomgående för såväl båda mättillfällena som språken. Arabiska har en något högre korrelation ($r = 0,44$, $p = 0,26$) vid T2. Som nämnt ovan skulle detta kunna tolkas som en potentiell språkspecifik utveckling där arabiska utvecklas mer över tid.

Metoddiskussion

Procedur

När uppsatsförfattarna lyssnade på ljudfilerna uppmärksammades att det förekom en stor variation i testledarnas engagemang under testtillfällena. Vissa testledare uppfattades vara mer uppmuntrande och höll sig till instruktionerna för hur testet skulle genomföras än andra, detta tror vi skulle kunna påverka barns prestation. Proctor et al. (2009) tar upp viktiga aspekter såsom vikten av en god kvalitet av instruktionen vid testtillfället. Detta innefattar bland annat frågedesign och stil, vilket i sin tur kan påverka hur avancerat barns språkproduktion är. En starkt styrande stil (med fokus på detaljer och många ledande frågor) kan i narrativa uppgifter bidra till att påverka barnens narrativa struktur negativt då barn tenderar att fokusera mer på detaljerna i berättelsen än på organisationen av en sammanhängande berättelse. Till skillnad från en instruktionsstil där testledaren lockar fram nya ord eller språkliga uttryck (som öppna frågor och utvidgning). Detta tenderar resultera i att barnen ges möjlighet att producera varierade och lexikalt rikare samt mer komplexa berättelser. Samtliga testtillfällen skedde i deltagarnas förskolemiljö med testledare som de var bekanta med sedan innan. Dock skedde testtillfällena enskilt med testledaren vilket också kan ha påverkat deltagarnas prestation eftersom det kan ha väckt olika känslor som exempelvis nervositet. Prestationen skulle också kunna vara påverkad av deltagarnas dagsform. Som förklarat i metod delen av det aktuella arbetet saknas en omfattande del data på arabiska, vilket påverkar resultatet. Detta verkar bero på att testledaren inte

genomförde testningen enligt uppgiftens instruktion och utelämnade väsentliga delar av uppgiften.

Kodning

Det var ibland svårt att höra vad barnen sa i vissa ljudinspelningar. Det var i vissa fall även svårt att följa med i några delar av narrativen. Dessa yttranden räknades och analyserades därmed inte i SALT-analyserna. Det här kan ha lett till en missvisande bild av barnens makro- och mikrostrukturella förmågor.

Studiens begränsningar och förslag på framtida forskning

Tidigare studier som analyserat och jämfört mikrostruktur i olika språk har oftast berört två liknande språk, vanligen spanska och engelska. Dessa språk är mycket mer lika i grammatik än vad arabiska och svenska är (Iluz-Cohen & Walter, 2012). En skillnad som finns mellan svenska och arabiska är exempelvis att fler ord behövs på svenska för att uttrycka genus än på arabiska (Versteegh, 2014). Detta kan påverka MLU som automatiskt blir längre i svenska än arabiska. Detta är i sig inget problem när korrelationer genomförs, dock kan jämförelser mellan språken bli påverkade (Voniati et al., 2023). Voniati et al. (2023) lyfter att jämförelser av MLU mätt i ord mellan språk med olika typ av morfologi kan ge missvisande resultat om man inte tar hänsyn till de morfologiska skillnaderna. Det innebär att direkt jämförelse med MLU mätt i ord mellan språk som använder fler funktionella ord (svenska) och språk med färre (arabiska) kan ge snedvridna resultat. För att undvika detta kan flera strategier användas. Att beräkna MLU i morfem istället för ord gör att varje betydelsebärande enhet räknas. Detta minskar skillnader som beror på att ett språk packar in mer information i ett ord, medan ett annat sprider ut informationen över flera ord. Att använda kompletterande mått som SI eller morfologisk variationsgrad ger en bredare bild av den grammatiska komplexiteten och minskar beroendet av

ett enskilt mått. Vidare kan man jämföra förändringen över tid inom varje språk i stället för att jämföra absoluta nivåer mellan språk, vilket neutraliserar strukturella skillnader mellan språken, för att möjliggöra ett mer samlat resultat. Slutligen kan en kvalitativ analys av funktionella ord och morfologi ge kontext till de kvantitativa resultaten och förhindra felaktiga tolkningar.

Slutsats

Det aktuella arbetet har genom analys av makro- och mikrostruktur på svenska och arabiska vid två mättillfällen identifierat såväl styrkor som svagheter i barnens språkutveckling. Dessa aspekter är viktiga komponenter i språkbedömningen av flerspråkiga barn och är avgörande för att ge rätt stöd i deras språkliga och kognitiva utveckling. Huvudfynden i det aktuella arbetet visar att flerspråkiga förskolebarns narrativa förmåga skiljer sig åt mellan arabiska och svenska, på både makro- och mikrostrukturell nivå. Även om skillnaderna inte är statistiskt signifikanta. Vidare indikerar resultaten att senare introduktion till svenska är kopplad till en fortsatt utveckling av narrativ struktur på modersmålet över tid, medan sambanden mellan introduktionsålder och mikrostrukturella mått är svagare. Resultaten belyser också att tidpunkten för andraspråksintroduktion påverkar språklig balans och utveckling i båda språken, vilket är viktigt att beakta i pedagogiska och kliniska bedömningar av flerspråkiga barn. Betydelsen av resultaten ligger i att de tydliggör komplexiteten i flerspråkig narrativ utveckling. Detta bidrar till kunskapsfältet genom att stärka förståelsen för att språkutveckling hos flerspråkiga barn är dynamisk och variationsrik, där både språkets kvalitet och mängd av exponering spelar en central roll.

Teoretiskt stödjer resultaten antaganden om språkspecifik utveckling och språklig balans, vilket fördjupar vår förståelse för hur olika språkliga system samspelar och utvecklas parallellt hos barn. Praktiskt har fynden betydelse för pedagoger och specialister som arbetar med

flerspråkiga barn, då de understryker vikten av att anpassa bedömningar och undervisning utifrån barnets språkliga bakgrund och att skapa trygga miljöer för språkliga bedömningar. Resultaten betonar också behovet av att se till hela språkprofilen, snarare än att isolerat fokusera på ett språk, för att ge en rättvis och heltäckande bild av barnets språkliga förmåga.

För klinisk praxis och undervisning innebär detta att man bör göra en helhetsbedömning av barnets narrativförmåga i både modersmål och samtliga andra språk för att få en rättvisande och komplett bild av barnets språkliga utveckling. Teoretiskt bidrar studien med värdefulla insikter om språkspecifik utveckling och språklig balans hos flerspråkiga barn, vilket även kan användas för att fördjupa och utveckla teorier inom flerspråkighetsforskning. I praktiken rekommenderas att kliniker och pedagoger använder en kombination av strukturerade och öppna frågetekniker vid bedömningar för att stödja barnens narrativutveckling och få fram rikare och mer sammanhängande berättelser. Grundläggande handlingsprogram inom utbildning och vård bör också främja resurser för kvalitativa bedömningar av flerspråkiga barn. Utbildning i flerspråkighet för yrkesverksamma för att möta de särskilda behov som finns i denna grupp, är ytterligare en möjlig åtgärd. För modersmålsbedömningar är det centralt att testledaren har både språklig och metodologisk kompetens, vilket ofta saknas när uppgiften utförs av icke-logoped. Bristande följsamhet till testinstruktioner kan leda till stora databortfall och påverka jämförbarheten mellan språk. Ett gott samarbete mellan logoped, pedagoger, tolk och modersmåls lärare, kompletterat med utbildning i testförfarandet, kan minska dessa risker och säkerställa mer rättvisande bedömningar av flerspråkiga barns språkliga förmågor.

Det är viktigt att tolka resultaten med viss försiktighet på grund av studiens begränsade urval, vilket minskar den statistiska styrkan och begränsar möjligheten att generalisera fynden till alla flerspråkiga barn. Faktorer såsom kvalitet och mängd av språkexponering, miljö och

individuella skillnader kan också påverka resultaten, vilket gör det svårt att isolera effekten av enbart ålder vid introduktion till svenska. Därför kan inga entydiga orsakssamband fastställas, utan studien visar främst samband som bör tolkas med försiktighet. Det går inte att dra slutsatsen att en senare introduktion till svenska definitivt orsakar en bättre utveckling av modersmålet eller att andra faktorer inte spelar en betydande roll.

För framtida forskning uppmärksammar uppsatsförfattarna behovet av studier med större och mer representativa urval för att undersöka sambanden mellan språkutveckling och introduktionsålder mer robust. Långtidsstudier som följer barnens språkutveckling över tid skulle också ge viktig kunskap om dynamiken mellan språk och hur dessa påverkar varandra. Det finns även behov av att mer detaljerat undersöka hur kvalitet och mängd av språkexponering påverkar den narrativa och språkliga utvecklingen hos flerspråkiga barn. Slutligen vore interventionsstudier värdefulla för att pröva och utveckla pedagogiska metoder som specifikt syftar till att stödja narrativ utveckling hos denna grupp, vilket kan bidra till både teoriutveckling och förbättrad praxis inom utbildning och klinisk bedömning. En möjlig inriktning för framtida forskning är att närmare undersöka flerspråkiga barns fonologiska utveckling i båda deras språk, i relation till både språklig bakgrund och exponeringsmängd. Det skulle till exempel vara värdefullt att studera hur barn med arabiska som modersmål utvecklar och använder ljud som är specifika för arabiska, såsom glottala konsonanter, och vad det innebär om dessa ljud inte produceras korrekt trots adekvat exponering och ålder. Detta kan ge viktig information om hur fonologiska system interagerar och påverkar varandra i flerspråkig utveckling men även bidra med information om vissa fonem är mer känsliga för påverkan från andraspråket. En annan intressant aspekt är att undersöka barn som haft långvarig exponering för ett andraspråk men fortfarande uppvisar ett tydligt ”utländskt” uttal. Detta kan bidra till förståelsen av vilka

fonologiska drag som är mest motståndskraftiga mot förändring och om dessa påverkas av faktorer som ålder vid introduktion, frekvens av användning, språklig dominans eller eventuella språkliga svårigheter. Sådan forskning kan inte bara ge djupare teoretiska insikter om fonologisk utveckling i flerspråkiga sammanhang, utan även ha praktisk betydelse för pedagoger, logopeder och andra yrkesgrupper som arbetar med uttal och språkutveckling hos barn.

Referenser

- Bialystok, E. (2009). *Bilingualism: The good, the bad, and the indifferent*. Bilingualism: Language and Cognition, 12(1), 3–11. <https://doi.org/10.1017/S1366728908003477>
- Bialystok, E. (2011). *Reshaping the mind: The benefits of bilingualism*. Canadian Journal of Experimental Psychology, 65(4), 229–235. <https://doi.org/10.1037/a0025406>
- Bitetti, D., Hammer, C. S., & López, L. M. (2020). The Narrative Macrostructure Production of Spanish–English Bilingual Preschoolers: Within- and Cross-Language Relations. *Applied Psycholinguistics*, 41(1), 79–106.
- Bliss, L. S., & McCabe, A. (2008). Personal narratives: Cultural differences and clinical implications. *Topics in Language Disorders*, 28(2), 162–177. <http://dx.doi.org/10.1097/01.TLD.0000318936.31677.2d>
- Blom, E., & Paradis, J. (2015). Sources of individual differences in the acquisition of tense inflection by English second language learners with and without specific language impairment. *Applied Psycholinguistics*, 36(4), 953–976. <https://doi.org.ludwig.lub.lu.se/10.1017/S014271641300057X>
- Bohnacker, U. (2016). Tell me a story in Swedish or German: Narrative production and comprehension in bilingual preschoolers and first graders. *Applied Psycholinguistics*, 37(1), 19–48. <https://doi.org/10.1017/S0142716415000399>
- Bohnacker, U., & Lindgren, J. (2020). MAIN story comprehension. *What can we expect of a typically developing child?* John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/tilar.29.01boh>
- Bohnacker, U., Lindgren, J., & Öztekin, B. (2022). Storytelling in Bilingual Turkish-Swedish Children: Effects of Language, Age and Exposure on Narrative Macrostructure.

Linguistic Approaches to Bilingualism, 12(4), 413–445.

<https://doi.org/10.1075/lab.20057.boh>

Bohnacker, U. 1969, Lindgren, J. 1985, & Öztekin, B. (2022). Storytelling in bilingual Turkish Swedish children: Effects of language, age and exposure on narrative macrostructure. *Linguistic Approaches to Bilingualism*, 12(4), 413–445. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1075/lab.20057.boh>

Bishop, D. V. M., & Edmundson, A. (1987). Language-impaired 4-year-olds: Distinguishing transient from persistent impairment. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 52(2), 156. <https://doi.org/10.1044/jshd.5202.156>

Craig, H. K., Washington, J. A., & Thompson-Porter, C. (1998). Average C-Unit Lengths in the Discourse of African American Children from Low-Income, Urban Homes. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 41(2), 433–444. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1044/jslhr.4102.433>

Cleave, P. L., Girolametto, L. E., & Chen, X. (2021). Narrative Abilities in Monolingual and Dual Language Learning Children with Specific Language Impairment. *Journal of Communication Disorders*, 43(6), 511–522. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/j.jcomdis.2010.05.005>

Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., ... & Walters, J. (2012). MAIN: Multilingual Assessment Instrument for Narratives. *ZAS Papers in Linguistics*, 56.

Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., & Walters, J. (2015). Narrative abilities in bilingual children. *Applied Psycholinguistics*, 37(1), 11–17. <https://doi.org/10.1017/S0142716415000399>

- Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., ... & Walters, J. (2019a). Assessment of narrative abilities in bilingual children. *Linguistic Approaches to Bilingualism*, 9(3), 330–365. <http://dx.doi.org/10.21248/zaspil.63.2019.516>
- Gagarina, N., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Bohnacker, U., & Walters, J. (2019b). *MAIN: Multilingual Assessment Instrument for Narratives* (Revised version). *ZAS Papers in Linguistics*, 63. <https://doi.org/10.21248/zaspil.63.2019.516>
- Govindarajan, K., & Paradis, J. (2019). Narrative abilities of bilingual children with and without developmental language disorder (DLD): Differentiation and the role of age and input factors. *Journal of Communication Disorders*, 77, 1–16. <https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2018.10.001>
- Greenland, S., Senn, S., Rothman, K., Carlin, J., Poole, C., Goodman, S., & Altman, D. (2016). Statistical tests, p values, confidence intervals, and power: A guide to misinterpretations. *European Journal of Epidemiology*, 31(4), 337–350. <https://doi.org/10.1007/s10654-016-0149-3>
- Haddad, R. (2022). Child bilingualism in Sweden and Lebanon: A study of Arabic-speaking 4-to-7-year-olds. [Doctoral dissertation, Uppsala University]. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1713728/FULLTEXT01.pdf>
- Hickmann, M. (2004). Coherence, Cohesion, and Context: Some Comparative Perspectives in Narrative Development. In S. Strömquist, L. Verhove, R. Berman, & D. Slobin (Eds.), *Relating Events in Narrative, Volume 2: Typological and Contextual Perspectives* (pp. 281–306). Lawrence Erlbaum Associates.
- Högskolan i Borås. (19 april 2023). *Stöttning av talspråksutveckling på svenska. Explicit och implicit instruktion för utvecklingen av narrativa förmågor hos förskolebarn.*

<https://www.hb.se/forskning/forskningsportal/projekt/stottning-av-talspraksutveckling-pa-svenska/>

Iluz-Cohen, P., & Walters, J. (2012). Telling Stories in Two Languages: Narratives of Bilingual Preschool Children with Typical and Impaired Language. *Bilingualism: Language and Cognition*, 15(1), 58–74. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1017/S1366728911000538>

Justice, L. M., Bowles, R., Pence, K., & Gosse, C. (2010). A scalable tool for assessing children's language abilities within a narrative context: The NAP (Narrative Assessment Protocol). *Early Childhood Research Quarterly*, 25(2), 218–234. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/j.ecresq.2009.11.002>

Voniati, L., Armostis, S., & Tafiadis, D. (2023). Measures of naturalistic language for dialect-speaking children: The case of Cypriot Greek. *Languages*, 8(1), 21.

<https://doi.org/10.3390/languages8010021>

Malvern, D., Richards, B., Chipere, N., & Durán, P. (2004). *Lexical diversity and language development: Quantification and assessment*. Palgrave Macmillan.

<https://doi.org/10.1057/9780230511804>

Minami, M. (1994). *Asian narrative* (Rapport ED372652). Educational Resources Information Center. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED372652.pdf>

Müller, N., & Hulk, A. (2001). Crosslinguistic influence in bilingual language acquisition: Italian and French as recipient languages. *Bilingualism: Language and Cognition*, 4(1), 1–21.

<https://doi.org/10.1017/S1366728901000116>

Ochs, E., & Capps, L. (1996). Narrating the self. *Annual Review of Anthropology*, 25, 19–43.

<https://doi.org/10.1146/annurev.anthro.25.1.19>

- Paradis, J. (2011). Individual differences in child English second language acquisition: Comparing child-internal and child-external factors. *Linguistic Approaches to Bilingualism*, 1(3), 213–237. doi 10.1075/lab.1.3.01par
- Paradis, J., & Jia, R. (2017). Bilingual children's long-term outcomes in English as a second language: Language environment factors shape individual differences in catching up with monolinguals. *Developmental Science*, 20(1), e12423. <https://doi.org/10.1111/desc.12433>
- Pallant, J. (2020). *SPSS survival manual : a step by step guide to data analysis using IBM SPSS* (7th edition). Open University Press, McGraw-Hill.
- Peña, E. D., Gillam, R. B., & Bedore, L. M. (2014). Dynamic assessment of school-age children with suspected language impairment in english language learners. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research* 57(6), 2208-2220.
https://doi.org/10.1044/2014_JSLHR-L-13-0151
- Proctor, C. P., Uccelli, P., Dalton, B., & Snow, C. E. (2009). Understanding Depth of Vocabulary Online with Bilingual and Monolingual Children. *Reading and Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, 25(4), 311–333. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/10573560903123502>
- Regionfakta. (2025). Västra Götalandslän. <https://www.regionfakta.com/vastra-gotalands-lan/>
- Ribot, K. M., Hoff, E., & Burrige, A. (2018). Language Use Contributes to Expressive Language Growth: Evidence from Bilingual Children. *Child Development*, 89(3), 929–940.
- SALT Software, LLC. (2018). *Summary of SALT transcription conventions*.
<https://www.saltsoftware.com/media/wysiwyg/tran aids/TranConvSummary.pdf>

- Thordardottir, E. (2011). The relationship between bilingual exposure and vocabulary development. *International Journal of Bilingualism*, 15(4), 426–445.
<https://doi.org/10.1177/1367006911403202>
- Uccelli, P., & Pérez, M. M. (2007). Narrative and Vocabulary Development of Bilingual Children From Kindergarten to First Grade: Developmental Changes and Associations Among English and Spanish Skills. *Language, Speech & Hearing Services in Schools*, 38(3), 225–236. [https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1044/0161-1461\(2007/024\)](https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1044/0161-1461(2007/024))
- Versteegh, K. (2014). *The Arabic language*. Edinburgh University Press.
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/lund/reader.action?docID=1717553&c=RVBVQg&ppg=1>
- Wang, Q., & Leichtman, M. D. (2000). Same beginnings, different stories: A comparison of American and Chinese children's narratives. *Child Development*, 71(5), 1329–1346.
<https://doi.org/10.1111/1467-8624.00232>

Bilagor

Bilaga 1 - MAIN:s bedömningsmall del A, B & C

Bedömningsmall för Hunden (Dog)

Avsnitt I: Produktion

A. Berättelsestruktur; B. Makrostrukturell komplexitet; C. Internal State Terms (IST)

A. Berättelsestruktur

		Exempel på korrekt respons ⁶	Poäng
A1.	Setting	Tid och/ eller platsreferens, t.ex. det var en gång, en dag, för längesen... i en skog/ i skogen/ i en park/ på en äng/ under/vid ett träd/ vid vägen	0 1 2 ⁷
<i>Episod 1: Hunden (Episodkaraktär: hunden och musen)</i>			
A2.	IST as initiating event	Hunden var lekfull/ nyfiken/ busig Hunden såg en mus	0 1
A3.	Goal	Hunden ville/ ska/ skulle + fånga/ ta/ jaga musen/ leka med musen För att + VERB (fånga, ta, jaga, leka med)	0 1
A4.	Attempt	Hunden hoppade upp/ fram Hunden jagade/ började jaga/ sprang efter musen Hunden försökte + VERB (fånga, ta, jaga)	0 1
A5.	Outcome	Hunden slog sitt huvud (i trädet)/ fick inte tag i musen/ hunden var inte tillräckligt snabb Musen kom undan/ sprang iväg/ sprang bakom trädet/ musen var för snabb	0 1
A6.	IST as reaction	Hunden var besviken/ arg/ hade ont/ gjorde illa sig Musen var glad/ lättad	0 1
<i>Episod 2: Pojken (Episodkaraktär: pojken)</i>			
A7.	IST as initiating event	Pojken var/ blev ledsen/ inte glad/ orolig för sin ballong Pojken såg ballongen i trädet	0 1
A8.	Goal	Pojken bestämde sig för att/ ville/ skulle/ ska + få tillbaka sin ballong För att + VERB (få tillbaka)	0 1
A9.	Attempt	Pojken försökte att få/ dra/ hämta/ ta ner ballongen från trädet/ ur trädet/ Pojken hoppade efter ballongen/ sträckte sig (efter ballongen)/ klättrade upp (på en gren/ trädet)	0 1
A10.	Outcome	Pojken fick tillbaka/ igen/ ner sin ballong/ tog ner sin ballong Ballongen var räddad	0 1
A11.	IST as reaction	Pojken var glad/ nöjd/ lättad (att få tillbaka sin ballong)	0 1
<i>Episod 3: Hunden (Episodkaraktär: hunden)</i>			
A12.	IST as initiating event	Hunden såg/ fick syn på/ la märke till korvarna (i påsen) Hunden var hungrig/ nyfiken/ sugen på korvarna	0 1

⁶ Om du är tveksam eller om barnets svar inte finns i denna bedömningsmall, konsultera manualen.

⁷ Noll poäng för fel eller inget svar, 1 poäng för ett korrekt svar, 2 poäng för omnämnande av både tid och plats.

A13.	Goal	Hunden bestämde sig för att/ ville/ skulle/ ska + ta/ äta/ ha/ stjäla korvarna För att + VERB (äta, ta)	0	1
A14.	Attempt	Hunden tog/ stal/ höll på att ta korvarna (ur påsen)/ sträckte sig efter korvarna Hunden försökte + VERB (få, ta)	0	1
A15.	Outcome	Hunden åt/ fick/ åt upp korvarna	0	1
A16.	IST as reaction	Hunden var nöjd/ glad/ inte hungrig (längre)	0	1
A17.	Total poäng av 17:			

B. Makrostrukturell komplexitet

Antalet AO-sekvenser	Antalet ensamma G (utan A eller O)	Antalet GA- / GO-sekvenser	Antalet GAO-sekvenser
B1.	B2.	B3.	B4.

C. Internal State Terms (IST)

C1.	Totalt antal IST (<u>tokens</u>). IST inkluderar: Perceptual state terms t.ex. <i>se, höra, känna, lukta, märka</i>; Physiological state terms t.ex. <i>törstig, hungrig, trött, mätt, ont</i>; Consciousness terms t.ex. <i>levande, vaken, sovande</i>; Emotion terms t.ex. <i>ledsen, glad, arg, orolig, besviken, rädd, skrämd, modig, stolt, trygg, nöjd, överraskad, förvånad</i>; Mental verbs t.ex. <i>vilja, tänka, veta, glömma, bestämma sig, tro, undra, ha/göra en plan</i>; Linguistic verbs/ verbs of saying and telling t.ex. <i>säga, kalla, skrika, varna, fråga</i>.
-----	--